

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Державне підприємство «Степовий ім. В.М. Виногорова філіал УкрНДІЛГА»
Державне спеціалізоване лісозахисне підприємство «Херсонлісозахист»
Управління лісового та мисливського господарства у Херсонській області

ДВНЗ «ХДАУ»

**Матеріали II-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих учених**

«Наукові читання імені В. М. Виногорова»

21-22 травня 2020 року, м. Херсон

Херсон – 2020

«Наукові читання імені В. М. Виноградова»: II-га Всеукраїнська науково-практична конференція. 21-22 травня 2020 року – Херсон: 2020. – 80 с.

В збірку увійшли матеріали з питань методики викладання у вищій школі, екології рослин та природно-заповідної справи, теоретичних і прикладних аспектів інтродукції рослин, сучасних напрямків садово-паркового господарства, захисту рослин, дендрології, лісовідновлення, агролісомеліорації, фітомеліорації, лісівництва та лісознавства.

Відповідальні за випуск: Назаренко С.В.

Збірник підготовлено з оригіналів доповідей без літературного редагування. Всі матеріали представлені в авторській редакції, редколегія не несе відповідальності за недостовірність представленої авторами інформації.

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», 2020

Оргкомітет конференції

Кирилов Ю.Є. Голова оргкомітету ректор ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Члени оргкомітету:

Бойко П.М. кандидат біологічних наук, доцент, декан факультету рибного господарства та природокористування ДВНЗ «ХДАУ»

Бойко Т.О. кандидат біологічних наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства ДВНЗ «ХДАУ»

Головащенко М.Ф. кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства ДВНЗ «ХДАУ»

Дементьєва О.І. кандидат сільськогосподарських наук, в.о. зав. кафедри лісового та садово-паркового господарства ДВНЗ «ХДАУ»

Касіч Т.Г. начальник управління Херсонське обласне управління лісового та мисливського господарства

Котовська Ю.С. асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства ДВНЗ «ХДАУ»

Назаренко С.В. кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства ДВНЗ «ХДАУ»

Омеянова В.Ю. асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства ДВНЗ «ХДАУ»

ЗМІСТ

<i>Ангіна Л. С.</i> Особливості природного відновлення видів роду <i>Populus L.</i> в водоохоронно-захисних лісах Лівобережного Лісостепу України	6
<i>Бондар О. Б.</i> Лісівничо-екологічний профіль на водозборі річки Мож	8
<i>Велика К.В., Бойко Т. О.</i> Дослідження хвороб деревних рослин міста Білгород-Дніпровський (Одеська область)	10
<i>Гармаш А. В.</i> Соснові деревостани Лісостепу Сумщини	13
<i>Глод О. І., Назаренко С. В.</i> Адвентивні комахи-шкідники зелених насаджень міста Олешки	15
<i>Головащенко М. Ф.</i> Стабілізація штучних сосняків на Нижньодніпровських пісках шляхом проведення рубок догляду	17
<i>Голуб В. А., Котовська Ю. С.</i> Монохромний квітник, його створення	19
<i>Дашевська Л. М.</i> Цільовий компонент навчання іноземним мовам на сучасному етапі	20
<i>Дементьєва О. І., Бондаренко А. М.</i> Аналіз доцільності глибокого кронування декоративних деревних рослин в урбанізованому середовищі	23
<i>Дементьєва О. І., Черепанова Ю. В.</i> Аналіз стану зелених насаджень території дошкільного навчального закладу міста Херсон	25
<i>Дементьєва О. І., Брит А. О.</i> Особливості проектування зелених насаджень обмеженого користування	27
<i>Жиленко Н. В., Головащенко М. Ф.</i> Щодо електронного обліку обсягу заготовленої лісопродукції на підприємствах лісового господарства Херсонської області	29
<i>Козел М. О., Терещук О. М., Кичилюк О. В.</i> Ландшафтно-композиційні прийоми в озелененні дошкільних навчальних закладів	31
<i>Козел Т. С., Кичилюк О. В.</i> Асортимент вирощування декоративних деревних рослин у базисному розсаднику ДП “Ратнівське лісомисливське господарство”	34
<i>Котовська Ю. С., Омелянова В. Ю.</i> Використання реліктових рослин для озеленення територій	36
<i>Лебедєва Н. А.</i> Вплив пожеж на лісові екосистеми	38
<i>Набока О. М., Назаренко С. В.</i> Захист лимонів закритого ґрунту від шкідників та хвороб	41
<i>Назаренко С. В.</i> Про шкодочинність платанового клопа-мереживниці <i>Corythucha ciliata</i>	43

<i>Назарян В.А., Касіч Т.Г.</i> Проблема усихання соснових лісів Західного Полісся	46
<i>Омелянова В. Ю., Гоменюк О. О.</i> Аналіз голонасінних в лісозахисних насадженнях Півдня України	49
<i>Рубанський В.М., Тимошук І.В., Головащенко М.Ф.</i> Проблеми сучасного функціонування системи полезахисних лісових смуг на території Херсонської області	52
<i>Румянцев М. Г.</i> Таксаційні показники та товарно-сортиментна структура 72-річних штучних дубових насаджень після проведення рубок догляду різної інтенсивності у ДП «Тростянецьке ЛГ»	54
<i>Стратічук Н. В., Іващенко М. О.</i> Еколого-економічні засади використання і відтворення лісових ресурсів	57
<i>Тимошук І. В.</i> Результати аналізу даних пробних експрес-площ закладених для комплексного дослідження впливу низових пожеж на динаміку стану соснових насаджень	60
<i>Туровцева Н. М., Бредіхіна Ю. Л., Дмитренко Д. О.</i> Технологія вирощування сіянців у базовому розсаднику державного підприємства «Великоанадольське лісове господарство»	63
<i>Хох А. Н., Звягинцев В. Б.</i> Необходимость учета лесоводственных критериев сосновых насаждений при планировании дендрохронологических исследований	65
<i>Хромуляк О. І., Савуцик М. П., Яцук І. В., Шлончак Г. А.</i> Застосування регуляторів росту рослин при вирощуванні сіянців сосни звичайної <i>Pinus sylvestris</i> L.	68
<i>Чередниченко Е. А., Чередниченко Е. С.</i> Образование, агробизнес и диджитализация	70
<i>Шевченко А. Д., Бойко Т. О.</i> Сучасний стан зелених насаджень об'єктів спеціального призначення міста Херсон	72
<i>Ющик В. С.</i> Тополя тремтяча, осика (<i>Populus tremula</i> L.) як перспективна порода для плантаційного лісовирощування	74
<i>Яцук І. В., Хромуляк О. І., Савуцик М. П.</i> Випробування регуляторів росту рослин мегафол та стимпо при вирощуванні сіянців сосни звичайної <i>Pinus sylvestris</i> L.	76
<i>Котовська Ю. С., Омелянова В. Ю.</i> Особливості озеленення офісних приміщень	78

5. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць / Володимир Панасович Кучерявий. – Львів : Світ, 2005. – 456 с.

АСОРТИМЕНТ ВИРОЩУВАННЯ ДЕКОРАТИВНИХ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН У БАЗИСНОМУ РОЗСАДНИКУ ДП “РАТНІВСЬКЕ ЛІСОМИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО”

Козел Т. С., студентка 5 курсу,
Кичилюк О. В., к. с. –г. н., доцент,
Науковий керівник: к. с.-г. н., доцент Кичилюк О. В.
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна

Зелені насадження – деревна, чагарникова, квіткова та трав’яна рослинність природного і штучного походження на визначеній території населеного пункту [1]. Зелені насадження у населеному пункті є не лише джерелом кисню, який необхідний для всього живого. Вони поліпшують стан навколишнього середовища шляхом акумуляції пилу і токсичних газів, збагачують атмосферу корисними для людини фітонцидами та легкими іонами, пом’якшують мікроклімат, вловлюють звукові та електромагнітні хвилі, а також радіоактивні забруднення. Зелені насадження в зеленому будівництві розглядаються як одна з найважливіших складових частин загального комплексу заходів з планування, забудови і облагородження населених територій [2]. Для якомога якіснішого виконання усіх перелічених функцій необхідно забезпечувати видову різноманітність зелених насаджень, а остання залежить у першу чергу від видової різноманітності садивного матеріалу на регіональних розсадниках.

Мета нашої роботи полягала в аналізі асортименту вирощуваного декоративного садивного матеріалу на базисному розсаднику ДП “Ратнівське ЛМГ”, який розташований на території Жиричівського лісництва. За результатами інвентаризації садивного матеріалу, проведеної восени 2019 року [3], було встановлено, що на розсаднику культивується 10 родин, які представлені 14 видами та 3 формами деревно-чагарникових рослин (табл.).

Як видно з таблиці, найбільшою кількістю видів представлена родина кипарисових, із якої культивується 4 види, у тому числі дві декоративні форми (колоновидна та куляста). Родина розових представлена 3 видами, родина соснових – двома (із яких один вид представлений декоративною формою конічна), решта – по одному виду.

Для висновку про достатність або недостатність різноманітності декоративних деревних рослин ми вирішили порівняти асортименти ДП “Ратнівське ЛМГ” та ДП “Волинський селекційно-насіньний центр”.

Систематичний аналіз декоративних деревних та чагарникових порід у базисному розсаднику ДП “Ратнівське ЛМГ”

№	Родина	Кількість представлених родів	Кількість представлених видів	Кількість представлених форм
1	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i>)	2	4	2
2	Самшитові (<i>Buxaceae</i>)	1	1	-
3	Соснові (<i>Pinaceae</i>)	1	2	1
4	Тисові (<i>Taxaceae</i>)	1	1	-
5	Розові (<i>Rosaceae</i>)	2	3	-
6	Мальвові (<i>Malvaceae</i>)	1	1	-
7	Маслинові (<i>Oleaceae</i>)	1	1	-
8	Шовковицеві (<i>Moraceae</i>)	1	1	-

ДП “Волинський селекційно-насі́нневий центр” знаходиться у протилежній частині області [4] і перебуває у тому ж відомчому підпорядкуванні, що й ДП “Ратнівське ЛМГ”. Порівнюючи асортимент цих двох розсадників слід відзначити, що перший беззаперечно представлений значно більшою кількістю видів та форм. ДП “Волинський селекційно-насі́нневий центр” пропонує понад 100 видів та форм декоративних дерев та кущів для озеленення [4].

Це пояснюється у першу чергу більшим попитом на декоративні рослини саме у районі розташування ДП “Волинський селекційно-насі́нневий центр”, оскільки він розташований поблизу міста Луцьк. У районі ж розташування ДП “Ратнівське ЛМГ” переважають сільські поселення, населення яких вирізняється більше прагматичністю і надає перевагу плодовим деревам перед просто декоративними.

Тому, хоча асортимент декоративних порід на базисному розсаднику ДП “Ратнівське ЛМГ” не вирізняється різноманітністю, його цілком достатньо для забезпечення потреб місцевого населення.

Література

1. Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06.

2. Верещагіна П. Г. Декоративне садівництво та квітникарство / П. Г. Верещагіна // Курс лекцій. – М., 2014. – Лекція 1.

3. ДП “Ратнівське ЛМГ” [Електронний ресурс] / Волинське обласне управління лісомисливського господарства. – Режим доступу: lisvolyn.gov.ua/?p=732.

4. Волинський лісовий селекційно-насінневий центр [Електронний ресурс] / ДП “ Волинський лісовий селекційно-насінневий центр ”. – Режим доступу : volyn-center.at.ua/index/0-2.

ВИКОРИСТАННЯ РЕЛІКТОВИХ РОСЛИН ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЙ

Котовська Ю. С., асистент,
Омелянова В. Ю., асистент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», Херсон, Україна

Сучасні міста, як правило, мають екстенсивний тип розвитку, обумовлений соціально-економічними причинами. Для компенсації постійного погіршення умов в міському середовищі та населених пунктах необхідно, щоб система озеленення була максимально різноманітною за своїм складом і виконувала санітарно-захисні функції [Бойко, Дементьєва, 2018].

З кожним роком зростає практична зацікавленість у вирощуванні рідкісних видів рослин для використання в садово-парковому будівництві та ландшафтній архітектурі. Великою популярністю нині користуються представники реліктових видів (магнолії, гінкго, ліріодендрон, метасеквоя).

В Україні представники цих видів майже не поширені за межами ботанічних садів. Головною причиною є складність отримання вихідного матеріалу саджанців (відсутність насіння, труднощі вегетативного розмноження тощо) та відсутність досвіду у вирощуванні та догляді.

Magnolia kobus Thunb. – це листопадне дерево або розкидистий чагарник, має запашні молочно-білі квіти. Вони ефектно виглядають на газонах поодинокі або розміщені невеликими групами (3-5 екземпляри), де виконують роль центрального естетичного об'єкта. Завдяки своїй газо і пило-витривалості, невибагливості до ґрунтів і гарною швидкістю зростання можна рекомендувати для озеленення як невеликих міст, районів, так і великих мегаполісів [Дерконос, Омелянова, 2018].

Ginkgo biloba L. – дерево перспективне для озеленення промислових та міських територій вулиць, бульварів південних міст України. Воно є резистентним до забруднення повітря, чудово витримує умови загазованості, невибагливе до ґрунтів, стійке до протигрибкових і вірусних захворювань, майже не пошкоджується шкідниками.